

I DETTA NUMMER

[Årsmötet i Umeå](#)

[Disputation](#)

[Ögonfonden – stipendier och anslag](#)

[Nyinrättade resestipendium](#)

[Utlysning - Bästa avhandling](#)

[Laserpekarskador?](#)

[Guldögat](#)

[Information till ST-läkare](#)

[Specialistexamen](#)

[Kongresser](#)

[Förenings Information](#)

LEDARE

Bästa medlemmar,

Vi går mot ljusare tider nu efter jul. Dagarna blir längre och solen syns allt mer. Det enda mörka är väl att man måste göra något åt magen som växt av allt julgodis...

Styrelsen fortsätter sitt idoga arbete och hade styrelsemöte senast i Sigtuna i november. Vi är fortsatt glada och stolta över våra vidareutbildningskurser som startade för ett par år sedan med målgrupp specialister med annan subspecialisering än den givna kursen. Vidareutbildningskurs "Uvea" är planerad nu under våren 2017.

Till det fina europeiska ledarskapsprogrammet EuLDP nominerade styrelsen Wolf Wonneberger (Göteborg), Branka Samolov (Stockholm) och Karl-Johan Hellgren (Karlstad). Vi är nu ett antal ögonläkare i Sverige som gått programmet och det har gett fina kontakter ute i världen, goda kunskaper och erfarenheter.

I oktober var det dags för verksamhetschefsmötet på Krusenberg, där vi bland annat fick höra Karl-Johan Hellgren redogöra för den enkät som skickas ut en gång per år, angående bemanning och återväxt av ögonläkare. Den visade att antalet offentliga ögonspecialister i Sverige aldrig har varit färre. Det var dock svårt att få in uppgifter om antalet privata specialister som troligen istället ökar då fler landsting inför vårdval. Vi har aldrig haft fler ST-läkare, antalet har ökat med 83% sedan 2008! Åldersspannet har ändrats och nu är flest offentliga specialister mellan 35 och 55 år, istället för som tidigare, närmare pensionsåldern.

Vi kommer under 2017 att gå ifrån Lipus som kurscentral för våra ST-kurser. Vice ordförande Sten Kjellström har byggt en web-plattform via "moodle", för kommande ST-kurser. Tanken är att kursgivare och kurssekreterare kommer att lägga in information och material till kursen i plattformen.

Den kommer också att användas för att kunna söka kurser. Under en övergångsperiod ligger kommande ST-kurser under www.swedeye.org/utbildning

SÖF arbetar för god grundutbildning, vidareutbildning och god forskning. Vi uppmanar alla lämpliga kandidater att skicka in sin avhandling som bidrag till "bästa avhandling 2016", samt att söka våra egna generösa resestipendier!

Ni är också Varmt Välkomna till Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte i Umeå 23-25 augusti!

Maria Kugelberg

Stöd oss!

Ögonfonden
SYNFRÄMJANDE FORSKNING

www.ogonfonden.se
123 900 7220
SWISH

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

ÅRSMÖTET I UMEÅ 23 - 25 AUGUSTI 2017

Gör som General Glaukom, Major Macula och Sergeant Scotom, kom till Umeå på Sveriges Ögonläkarförenings årsmöte 23-25 augusti.

Om du inte vet vilka dessa figurer är så rekommenderar jag att du ser vår reklamfilm "Starr Trek, the next generation" som finns på årsmötets hemsida www.ogonarsmote2017.se. Här hittar du all information om mötet som i år arrangeras i samarbete med ögonkliniken vid Norrlands Universitetssjukhus.

Årets gästföreläsare är **Professor Alex Levin** från Philadelphia och **Professor Russel Foster** från Oxford.

Alex Levin är dubbelspecialist inom pediatrik och oftalmiatrik. Han är verksamhetschef för Pediatric Ophthalmology and Ocular Genetics Service vid Wills Eye Hospital där han arbetar med katarakt, glaukom och uveit hos barn, samt genetiska ögonsjukdomar. Professor Levin är även intresserad av medicinsk etik och är engagerad i frågor om barnmisshandel. Titeln på hans högaktuella föreläsning är "**Retinal hemorrhages: does it mean this baby was shaken?**".

Russel Foster är professor inom cirkadisk neurovetenskap vid Nuffield Laboratory of Ophthalmology vid uni-

versitetet i Oxford. Hans upptäckt på 90-talet av den tredje fotoreceptorn, den fotosensitiva retinala ganglioncellen, har gett oss kunskap om hur ljus styr vår dygnsrytm. Professor Fosters forskning handlar både om fotoreceptorernas roll för syn och dygnsrytm, och om hur sömncyklerna i hjärnan påverkar vårt beteende.

I samband med årsmötet ordnar vi som vanligt ST-kurser och vidareutbildningskurser under onsdagen. ST-dagen börjar med en kurs som tillgodoser mål b4 i målbeskrivningen och som vi kallar för "**Försäkringsmedicin inom oftalmologin**". Efter detta blir det en ST-kurs som heter "**Diagnostik och behandling av våt AMD**", följt av "**Akut retina**".

Årets kompott av vidareutbildningskurser består av: "**Akut kornea**", "**For your eyes only: systemisk immunosuppression för patienter med inflammatoriska tillstånd i ögat**", "**Vitreoretinalkirurgi för icke kirurger**", "**Keratoconus**", "**Konjunktivala tumörer**" och en kurs om medicinsk behandling av glaukom; "**Många droppar små - eller räcker det med få?**". Svårt att

Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte i Umeå 2017, en milstolpe i jordens medicinska historia.

Nej, det vill man ju inte missa.

Välkomna till Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte i Umeå
23-25 augusti 2017!

Gå in på www.ogonarsmote2017.se för mer information om årsmötet och för att se General Glaukom, Major Macula och Sergeant Scotom i "Starr Trek, The next generation".

välja? Kursbeskrivningarna på hemsidan kanske kan hjälpa dig.

I år har vi två spännande symposier; **Glaukomkirurgi - när, var, hur?** och **"Ögonsjukvård i övermorgon"**. I det första symposiet kommer gamla och nya tekniker vid glaukomkirurgi att diskuteras. Med tanke på mängden av tekniker som finns idag ser jag verkligen fram emot att få en överblick! Det andra symposiet blir en spännande resa in i framtiden. Vad är på gång och hur kan modern teknik förbättra ögonsjukvården? En bred expertpanel kommer ge oss en inblick i framtidens möjligheter.

Det blir även ett flertal industrisymposier som våra huvudsponsorer arrangerar. Mer information om dessa hittar du på hemsidan framöver.

En förändring vid årets möte är att enbart tre ämnen; uvea, kornea och barn/strab kommer att diskuteras under **"Frukost med experterna"**. Detta är ett ypperligt tillfälle att skapa kontakter och diskutera fall i lugn och ro tillsammans med experterna och andra kollegor.

Ett återkommande inslag under årsmötet sedan 1976 är Ilmari Rendahlsföreläsningen. I år kommer vår mycket uppskattade kollega Professor Bertil Lindblom att hålla denna anrika föreläsning för oss. Ett annat återkommande inslag är SOE-föreläsningen som ges av en yngre framgångsrik ögonforskare. Professor Patrik

Danielson uppfyller alla kriterier med råge och vi är stolta över att få presentera honom som årets SOE-föreläsare.

Vi hoppas förstås även att många vill presentera vetenskapliga projekt antingen muntligt eller via en poster. Pris för bästa muntliga presentation och bästa poster kommer att delas ut. Abstrakt ska vara inskickade senast den 17 maj.

Utöver det vetenskapliga programmet så erbjuder vi ett socialt program med morgonaktiviteter för både kulturintresserade och för motionärer. Det blir förstås också ett välkomstmöte och en bankett. Den lokala organisationskommittén utlovar underhållning med sång och spex men vill inte avslöja några detaljer.

Årsmötet är en mötesplats för både gamla och nya bekantskaper. Många av SÖFs klubbar passar på att träffas under dagarna och jag rekommenderar fler klubbar att utnyttja detta tillfälle. I år erbjuder vi lokaler även under tisdagen den 22 augusti för de klubbar som vill ha en längre sammankomst.

Jag vill å styrelsens och den lokala organisationskommitténs vägnar hälsa er alla varmt välkomna till min hemstad Umeå 23-25 augusti! Vi ses i Björkarnas stad!

EVA OLOFSSON
Vetenskaplig sekreterare

Man behöver inte ha ett rymdskepp för att åka till Umeå!
Flyg direkt till Umeå från Arlanda, Bromma, Landvetter, Östersund, Luleå och Kiruna.
Tåg är ett bra alternativ som tar 6,5 timmar från Stockholm.

Välkomna till Sveriges Ögonläkarförenings Årsmöte
23-25 augusti 2017

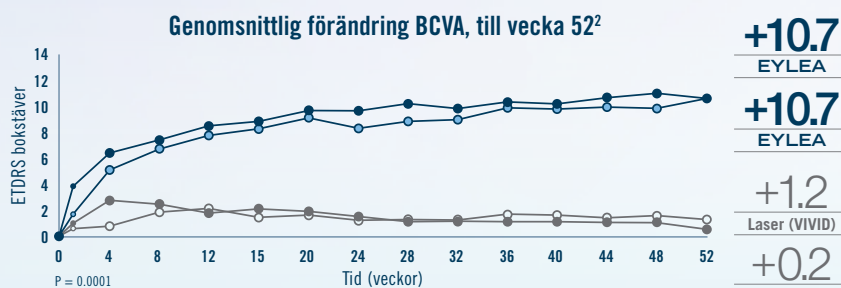
Fru Karin Sandqvists stiftelse bildades 1984 genom en donation av fru Karin Schultz-Sandqvist. Stiftelsen kommer under våren 2017 att utdela ett antal resestipendier till svenska ögonforskare och till svenska kliniskt verksamma ögonläkare för utrikes resor.

Ansökningstiden för dessa utgår den **1 april 2017**. Ansökningarna kommer att bedömas av en styrelse som utgörs av ordförande professor Bo Philipson, professor Anders Kvanta samt advokat Marika Rindborg Holmgren.

Anvisningar för sökande samt ansökningsblankett rekvideras från Britt-Marie Karlheden via e-postadress: britt-marie.karlheden@stockholmsogonklinik.se

EYLEA® vid behandling av DME¹

—●— VISTA; EYLEA 2 mg varannan månad* n=151
 —○— VIVID; EYLEA 2 mg varannan månad* n=135
 —○— Laserbehandling vid behov, behandlingsintervallet fick ej understiga var 12 vecka; VIVID n=132, VISTA n=154

* Efter 5 inledande månatliga injektioner

Figur modifierad av Bayer

- Blockerar VEGF-A, VEGF-B och PIGF³ med högre affinitet än de naturliga receptorerna¹
- Motsvarande 1 rad förbättrad synskärpa efter första injektionen¹⁻²
- Upp till 1/3 av patienterna uppnådde förbättrad synskärpa motsvarande 3 rader, efter 52 veckor¹⁻²
- ≥2-steps förbättring i Diabetic Retinopathy Severity Scale (DRSS) för nästan 30% av patienterna¹

Referenser: 1. SPC. 2. Korobelnik JF, et al. Ophthalmology 2014;121:2247-2254. 3. Stewart MY. Expert Rev. Clin. Pharmacol. 2013; 6(2), 103-113.

Eylea (afibercept), 40 mg/ml i injektionsvätska, lösning, är ett oftalmologiskt- /antivaskulariseringspreparat. Rx, EF, S01LA05.

Indikationer: neovaskulär (vät) åldersrelaterad makuladegeneration (AMD), nedsatt syn till följd av makulödemed sekundärt till retinal venocclusion (RVO) (grensockklusion eller centralvensockklusion), nedsatt syn till följd av diabetiska makulödemed (DME) och nedsatt syn till följd av myopisk koroidal neovaskularisering (myopisk CNV).

Dosering: Eylea är endast avsett för intravitreal injektion. Eylea får bara administreras av en kvalificerad läkare med erfarenhet av administrering av intravitreal injektioner. Den rekommenderade dosen Eylea är 2 mg afibercept, motsvarande 50 mikroliter.

Kontraindikationer: Överkänslighet mot den aktiva substansen afibercept eller mot något hjälpämne. Aktiv eller misstänkt okulär eller perio- kulär infektion. Aktiv allvarlig intraokulär inflammation. **Varningar och försiktighet:** Intravitreal injektioner, inklusive injektioner med Eylea, har förknippats med endoftalmit, intraokulär inflammation, regmatogen näthinneavlossning, näthinneruptur och iatrogen traumatisk katarakt. Korrekta aseptiska injektionstekniker måste alltid användas vid administrering av Eylea. Dessutom ska patienterna övervakas veckan efter injektionen för att möjliggöra tidig behandling om en infektion uppstår. Patienter ska instrueras att omedelbart rapportera alla symtom som tyder på endoftalmit eller någon av ovanstående händelser. Ökat intraokulärt tryck har setts inom 60 minuter efter en intravitreal injektion, t.ex. med Eylea. Särskild försiktighet krävs hos patienter med dåligt kontrollerat glaukom (injicera inte Eylea när det intraokulära trycket är ≥ 30 mmHg). Patienter bör instrueras att rapportera alla tecken eller symtom som tyder på intraokulär inflammation, t.ex. ögonsmärta, fotofobi eller rodnad i ögat som kan vara kliniska tecken på överkänslighet. **Graviditet och amning:** Fertila kvinnor ska använda effektiv preventivmetod under behandling och under minst 3 månader efter den sista intravitreal injektionen av afibercept. Det finns inga data från användningen av afibercept hos gravida kvinnor. Eylea rekommenderas inte under amning. **Effekter på förmågan att framföra fordon och använda maskiner:** Patienterna ska inte köra bil eller använda maskiner förrän synen är tillfredsställande återställd, efter injektionen. För fullständig information om varningar och försiktighet var god se www.fass.se. **Förpackningar och förman:** 100 mikro liter lösning i en injektionsflaska (typ I glas). Förpacknings-storlek: 1st. EF. Datum för senaste översyn av produktresumén 08/2016. Före förskrivning vänligen läs produktresumé på fass.se. Bayer AB, Box 606, 169 26 SOLNA, Telefon 08-580 223 00, www.bayer.se ▼ Detta läkemedel är föremål för utökad övervakning. Hälso- och sjukvårdspersonal uppmanas att rapportera varje misstänkt biverkning till Läkemedelsverket. L.SE.MKT.09.2016.2350

Ögonläkare **Lina Raffa** disputerade
25 november 2016 på avhandlingen:

”Visual Function, Ocular Morphology and Growth - Children Born Moderate-to-Late Preterm”

Den 25 november 2016 försvarade ögonläkare Lina Raffa vid Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet sin akademiska avhandling ”Visual Function, Ocular Morphology and Growth - Children Born Moderate-to-Late Preterm”.

Måttligt till sent prematurfödda spädbarn - Moderate-to-late preterm (MLP), födda i gestationsvecka 32-36, har blivit den snabbast växande undergrupp av för tidigt födda barn under det senaste decenniet och motsvarar 84% av alla prematura födselar. Nya forskningsresultat tyder på att även barn födda MLP är predisponerade för en ökad risk för dödlighet och sjuklighet jämfört med fullgångna barn. Effekter av mycket för tidig födelse avseende utveckling av ögon och synfunktion är kända. De inkluderar bland annat prematuritetsretinopati (ROP), försämrad synskärpa, brytningsfel, skelning, minskad kontrastkänslighet, synfältsdefekter, påverkat färgseende och onormal kognitiv utveckling. Hittills har ett fåtal studier fokuserat på oftalmologiska aspekter hos denna speciella undergrupp av barn födda MLP.

Syftet med avhandlingen var att undersöka och följa utvecklingen av ögonmorfologi och

Lina Raffa och professor Kanwal Nischal.

FAKULTETSOPPONENT

Kanwal Nischal, professor, Department of Ophthalmology, University of Pittsburgh Medical Center, Pittsburgh, Pennsylvania, USA

HUVUDHANDLEDARE

Marita Andersson Grönlund, universitetssjukhusöverläkare, docent, Institutionen för neurovetenskap och fysiologi, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet.

BITRÄDANDE HANDLEDARE

Jovanna Dahlgren, överläkare, professor, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet.

Ann Hellström, överläkare, professor, Institutionen för neurovetenskap och fysiologi, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet.

synfunktion hos barn födda MLP, relatera dem till auxologiska data vid födsel och under uppväxt samt jämföra dem med fullgångna kontroller. I en prospektiv populationsbaserad studie i Göteborg, deltog 247 potentiellt möjliga barn (110 flickor och 137 pojkar) födda MLP i en neonatal del av studien under åren 2002-2004. Ingen av de deltagande barnen hade tidigare anamnes av ROP. Barnen följdes upp vid 5.5, 8 och 12 års ålder, och då deltog 78, 50 och 22 barn respektive med fokus på ortoptisk utvärdering, ögonmorfologi, synfunktion och elektrofysiologiska fynd.

Att födas måttligt för tidigt visade sig vara förknippat med ökad syn- och ögonpåverkan jämfört med fullgångna kontroller. Särskilt födelsevikt tycks vara en viktig riskindikator för en ögon diagnos hos förskolebarn födda MLP.

Resultaten av synskärpa var positivt korrelerad till födelsevecka. God tillväxt hos barnet tycks gynna utveckling av ögontillväxt och morfologi. Resultaten visar också på att morfologi i området för makula studerat med hjälp av optical coherence tomography (OCT) och funktionsutfall mätt med visual evoked potential (VEP) var påverkade hos de måttligt för tidigt födda barnen vid 8 respektive 12 års ålder.

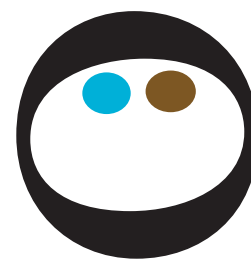
Prematuritet, även i måttlig till sen fas, representerar ett kontinuum av risker i samband med sjuklighet inte enbart systemisk, utan även i öga och synsystem. Dessa fynd har potentiellt viktiga konsekvenser för uppföljning av födda barn MLP och kräver därför ytterligare studier för att få en bättre förståelse för mekanismerna bakom dessa processer.

Ögonfondens utlysning 2017

ANSLAG & STIPENDIER TILL ÖGONFORSKNING

Ögonfonden bildades 1984 under namnet Stiftelsen Synfrämjandets Forskningsfond av Sveriges Ögonläkarförening, Optikerförbundet och Synskadades Riksförbund. Ändamålet med stiftelsen var, då som nu, att främja och initiera vetenskaplig ögon- och synforskning i syfte att förebygga och behandla ögonsjukdomar och synskador samt att effektivt utnyttja kvarvarande synförmåga.

Ögonfonden delade 2016 ut sammanlagt 2,5 miljoner kr i anslag och stipendier till ögonforskning. Ögonforskare med anknytning till svenska universitet och lärosäten inbjöds härmed att ansöka om forskningsstipendier à 25 000 kr och/eller projektanslag i storleksordningen 50 000-250 000 kr för 2017.

ANSÖKAN

Ansökan, som hittas på www.ogonfonden.se, skall vara inkommen (1 original samt 3 kopior) senast **28 februari 2017** till:

Ögonfonden
c/o Madeleine Zetterberg
Ögonsjukvården
Sahlgrenska universitetssjukhuset
431 80 Mölndal

SVERIGES
ÖGONLÄKARFÖRENING

Nyinrättade resestipendier

Sveriges Ögonläkarförning har inrättat resestipendier avsedda för ST-läkare och nya ögonspecialister (inom 5 år efter erhållen specialistkompetens). Ändamålet är deltagande i konferenser eller auskultation vid annan klinik.

Maximalt tre stipendier à 15.000 kr för europeiska samt maximalt tre stipendier à 25.000 kr för utomeuropeiska konferenser/auskultationer kommer att delas ut. Stipendierna är avsedda att täcka kostnader för resa, uppehälle och konferensavgift. Företrädare ges vid deltagande i konferens med egen presentation.

Ansökan inlämnas i form av ett brev (max 1 A4-sida) med uppgifter om vilken konferens/klinik det gäller, tidsperiod, rese-/hotellkostnader samt konferensavgift. Motivering till varför sökande vill åka på konferensen/auskultationsresan skall anges och i förekommande fall skall abstract bifogas (komplettering med abstract kan göras i efterhand beroende på konferensens abstract-period). Sökande skall vara medlem i Sveriges Ögonläkarförning.

Stipendiaterna kommer att meddelas skriftligen och utdelning av stipendierna sker vid Sveriges Ögonläkarförnings årsmöte i Umeå 24 augusti 2017. Tilldelat stipendium skall utnyttjas inom två år efter beviljandet.

En kort rapport (max 1/2 A4-sida) skall insändas till den vetenskaplige sekreteraren senast 2 månader efter hemkomst. Rapporten kan komma att publiceras i helhet eller sammandrag i Ett Ögonblick. Reseräkning skall inlämnas till skattmästaren senast 2 månader efter hemkomst.

Ansökan skickas via e-mail till SÖF:s vetenskaplige sekreterare Eva Olofsson (eva.olofsson@umu.se). Sista ansökningsdag är den **1:a mars 2017**.

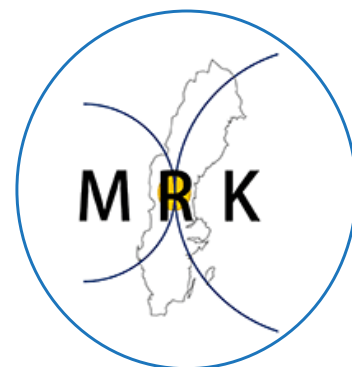
Eva Olofsson, vetenskaplig sekreterare

VÄLKOMNA TILL MEDICINSKA RETINAKLUBBENS VÅRMÖTE I ALVIK DEN

6 - 7 APRIL 2017

TEMA: AMD

För mer information och anmälan, se
www.medret.se

UTLYSNING – BÄSTA AVHANDLING INOM ÖGONFORSKNING 2016

Sveriges Ögonläkarförening utlyser härmed ett stipendium om 10 000 kr till "Bästa avhandling inom ögonforskning 2016".

Alla svenska avhandlingar som gavs ut under 2016 och som behandlar ögonforskning kan nomineras. Eftersom bara två avhandlingar inkom för 2015, delades inget stipendium ut förra året. Istället kommer dessa avhandlingar från 2015 att ingå i 2016-års bedömning.

Förutsättning för nominering är att ett exemplar av avhandlingen skickas till var och en av medlemmarna i granskningskommittén **senast den 31 mars** 2017, i pappersformat eller elektroniskt. Utdelning av stipendiet kommer att ske i samband med SÖF:s årsmöte i augusti.

Vid jäv kommer ytterligare granskare att anlitas.

Eva Olofsson, vetenskaplig sekreterare

Granskningskommittén utgörs av de tre senaste SOE föreläsarna:

Neil Lagali
Ögonkliniken, plan 09, Ing. 26
Universitetssjukhuset i Linköping
581 85 Linköping
Neil.lagali@liu.se

Gauti Johannesson
Ögonkliniken
Norrlands universitetssjukhus
901 85 Umeå
gauti.johannesson@umu.se

Malin Malmsjö
Ögonklinik A, admin, 2nd floor
Kioskgatan 1B,
Skånes Universitetssjukhus,
221 85 Lund
malin.malmsjo@med.lu.se

Laserpekarskador?

Bästa kollega!

Vi vill samordna kunskaperna kring retinala laserpekarskador i Sverige och inbjuder därför till nätverkande för intresserade kollegor. Vi vill tillskapa en epostlista för spridning av information om laserpekarskador.

Vi önskar även samla in dokumenterade fall av retinal laserpekarskada. Detta kommer att ske i form av ett anonymiserat fallregister. Under andra halvan av 2017 räknar vi med att kunna erbjuda kostnadsfri uppmätning av laserpekare som varit inblandade i dokumenterad retinal skada.

INTRESSERADE KAN
MAILA NÅGON AV OSS:

Stefan Löfgren,
överläkare, docent,
S:t Eriks Ögonsjukhus,
stefan.lofgren@ki.se

Jörgen Thaug,
1:e forskningsingenjör, med
dr, Ögon Mölndals sjukhus,
thaug@oft.gu.se

1 DROPPE
1 GÅNG/DAG
TILL KVÄLLEN

 ikervis[®]
(ciklosporin 1mg/ml)

Den första och enda godkända ögondroppen med ciklosporin 1 mg/ml i Sverige

- Reduktion av okulär ytinflammation^{1,2}
- Minskar skador på kornea^{1,2}
- Ingår i läkemedelsförmånerna³

Referenser:

1. SPC för ikervis (2015-05-13).
2. Leonardi et al. Eur J Ophthalmol 2016;26(4):287-296.
3. www.tv.se (2016-09-13)

Produktinformation:

ikervis ögondroppar, emulsion (ciklosporin 1 mg/ml) S01XA18; Rx, F. Indikation: Behandling av svår keratit hos vuxna patienter med kroniskt torra ögon, som inte har förbättrats trots behandling med tärsättningsmedel. Varningar och försiktighet: Ta ut kontaktlinser före användning. Gravitet och amning: ikervis får inte användas av kvinnor i ferti ålder, såvida inte adekvata preventivmedel används. Förpackningar: Endosbehållare om 30x0,3 ml. För pris och ytterligare information: se www.fase.se. Datum för översyn av SPC 2016-07-21.

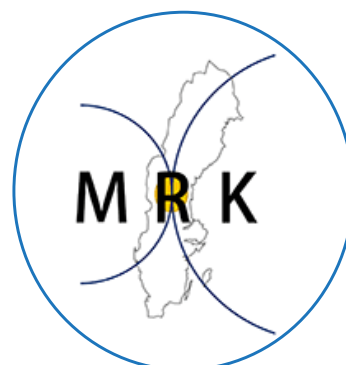
LINE PHARMASE

Santen
A Clear Vision For Life

SantenPharma AB • Solna Torg 3 • 171 45 Solna • Tel 08-444 75 60 • info.se@santen.com • www.santen.se

DIAGNOSTIK OCH BEHANDLING AV CNV (choroidal kärlnybildning)

23 - 24 MARS 2017

Nu håller vi den första kursen i Medicinska RetinaKlubbens regi. Det är en grundläggande kurs som riktar sig till ögonläkare utan huvudinriktning inom medicinsk retina, samt ST-läkare under senare delen av utbildningen.

TID: 23-24 mars 2017
(kursstart torsdag 23/3 18.00
och avslut fredag 24/3 15.30)

PLATS: The Winery Hotel Solna

KURSLEDARE: Urban Amrén och
Charlotte Lindberg

KOSTNAD: Ingen kursavgift.
Enskild deltagare/hemklinik står för resa
och boendekostnad (hotellrumskostnad
enligt specialavtal för kursen erhålls efter
kursbekräftelse).

ANMÄLAN: Sker till
catharina.kuylenstierna@sll.se

MAX DELTAGARANTAL: 25 personer

**KURSEN SPONSRAS AV
FÖLJANDE FÖRETAG:** Allergan,
Bayer, Novartis, Thea, Zeiss.

Science For A Better Life

Guldögat 2016, ST-läkarna på S:t Eriks Ögon-
sjukhus pris till årets handledare, har tilldelats
Agneta Wallin med motiveringen:

**”För ditt otroliga engagemang
för utbildningen av ST-läkare.
Du har en fantastisk energi, en
outtömlig källa av kunskap,
en stor portion humor och en
förbluffande förmåga att
minnas patientfall. Din dörr
står alltid öppen. I år går
Guldögat till doktorn med
glimten i ögat”**

NPOG NSA 2017

Nordiskt möte i barnögon-sjukdomar
och strabism

TID: 18-20 maj 2017

PLATS: Köpenhamn, Danmark

SE VIDARE:

<http://npog-nsa-2017.org>

INFORMATION TILL ST-LÄKARE

Bästa/e kollega!

Här intill finner du schema för vårens och höstens ST-kurser 2017. **OBS!** Information samt anmälan till kurserna finns numera på vår hemsida www.swedeye.org

Abstrakts från ditt vetenskapliga arbete samt titeln på ditt utvecklingsarbete ser vi gärna att du mailar till catharina.kuylenstierna@sll.se för publicering på vår hemsida.

Bästa hälsningar

Charlotta All-Eriksson
Utbildningsansvarig, SÖF

SCHEMA FÖR VÅRENS KURSER 2017

Retinas sjukdomar	6 - 10 mars
Glaukom	25 - 28 april
Praktisk optik	29 maj - 2 juni

SCHEMA FÖR HÖSTENS KURSER 2017

Barnoftalmologi och strabism	11 - 15 sep
Neurooftamologi	18 - 22 sep
Diabetes & ögonkomplikationer	23 - 26 okt
Linsen och refraktiv kirurgi	20 - 23 nov
Ögononkologi, rekonstruktiv ögonplastikkirurgi och orbitas sjukdomar	27 nov - 1 dec

Ögonvårdspriset 2017

Nominera en kandidat till Synskadades Riksförbunds Ögonvårdspris.

Ögonvårdspriset är en uppmuntran till yrkesutövare som gjort betydelsefulla insatser inom ögonområdet.

Priset delas ut på Synskadades Riksförbunds kongress i Malmö den 26–29 oktober. I juryn ingår Synskadades Riksförbund, Sveriges Ögonläkarförening, Optikerförbundet och Föreningen för Synrehabilitering.

Prissumman på 100 000 kronor ges till en eller två enskilda pristagare. Fri förslagsrätt praktiseras vilket innebär att det är tillåtet att föreslå sig själv.

Ansökningsblanketten finns på www.srf.nu/ogonvardspriset

Frågor: Neven Milivojevic 08-39 93 36

Ansökan ska vara oss tillhanda senast den 30 april.

GRATULATIONER TILL AVLAGD SVENSK SPECIALISTEXAMEN!

2016 ÅRS SPECIALISTEXAMEN
ÄGDE RUM I LUND
7- 8 NOVEMBER 2016

Kim Busk Madsen, Falun
Anna Chouliara, Uddevalla
Emelie Gyllencreutz, Skövde
Aseel Modher Raghib Aseel, Falun
Katrín Spandau, Uppsala
Linda Thorisdóttir, Malmö
Anna Wojciechowska-Zajac, Halmstad

SAVE THE DATE! Årets specialistskrivning kommer att äga rum 23-24/10. Examinationsort meddelas senare.

Raxone is the first and only approved medication for Leber's Hereditary Optic Neuropathy (LHON)

- Raxone is now reimbursed in Sweden for treatment of visual impairment in adolescents and adults with LHON¹
- LHON is a severe, progressive mitochondrial disease causing vision loss
- In a prospective study and case collection, Raxone demonstrated:
 - Clinically relevant recovery (CRR) of vision in 30% of patients²
 - Clinically relevant stabilisation (CRS) in 50% of patients³
- Raxone was generally well tolerated²

Raxone: Leading the way in LHON

For more information and if you would like to have a presentation about LHON and Raxone, please contact:
Jonas Viljanen, Regional Manager Santhera, jonas.viljanen@santhera.com, +46 709 98 12 44

Raxone (idebenone) filmdragerad tablett 150 mg. Övriga läkemedel med verkan på nervsystemet, N06BX13, Rx, (F) subventioneras endast för behandling av nedsatt syn hos ungdomar och vuxna med Lebers hereditära optikusneuropati (LHON). Detta läkemedel är föremål för utökad övervakning. **Indikation:** För behandling av nedsatt syn

hos ungdomar och vuxna med Lebers hereditära optikusneuropati (LHON). **Varning & försiktighet:** Vid nedsatt lever- eller njurfunktion. Kan orsaka kromaturi. Innehåller laktos och patienter med galaktosintolerans, total laktasbrist eller glukosgalaktosmalabsorption bör ej ta Raxone. Innehåller para-orange som kan ge allergiska

reaktioner. Ska enbart ges till fertila/gravida/ammande kvinnor om nyttan överväger potentiell risk. **MAH:** Santhera Pharmaceuticals (Deutschland) GmbH, Marie-Curie Strasse 8, 795 39 Lörrach, Tyskland, office@santhera.com. Förkortad produktresumé baserad på SPC från 2015-09-08. Se www.fass.se för mer information.

References

1. <http://www.tv.se/press/ovriga-nyheter/Lakemedel-mot-sallsynt-ogonsjukdom-ingar-i-hogkostnadsskyddet/> (accessed January 2017).
2. Raxone SmPC. September 2015.
3. Raxone EPAR. September 2015; from prospective studies and case collection (RHODOS, EAP, Table 12 EPAR).
CRR from Off-chart visual acuity (VA): the ability to read at least 5 letters (equivalent to 1 line) 'on-chart' in a patient who was off-chart at baseline.
CRR from On-chart VA: the ability to read at least 10 additional letters (equivalent to 2 lines) on-chart.
CRS is defined as the maintenance of VA <1.0 logMAR, the threshold for legal blindness.

Regional office supporting Denmark, Finland, Iceland, Ireland, Norway, Sweden, United Kingdom:
Santhera (UK) Limited, 26-28 Hammersmith Grove, London W6 7HA, United Kingdom. Tel: +44 (0)20 3434 5740

1-L-0042-0117-V1-1 Date of preparation: January 2017

Välkommen till Ögonplastikklubbens vårmöte 3 april 2017 i Stockholm

Tanken med mötet är att vi informellt ska träffas och diskutera fall, operationstekniker, operationsmaterial, rapport från möten mm. Alla förväntas delta på något sätt med fall, frågor, tips och trix, filmer mm!!! Tag gärna med om ni har nya PM.

PRELIMINÄRT PROGRAM:

Samling från kl 9.30 med kaffe och smörgås.
Vi börjar kl 10 och håller på till omkring kl 17.

- Rapport från internationella okuloplastikmöten under 2016
- **Ulf Dahlstrand:** Epinephrine for local anesthesia in oculoplastic surgery
- **Bodil Magounakis:** Snittar ur en privat okuloplastikkirurgs vardag
- **Reza Jamali:** Ögonlockscancerregistret – äntligen sjösatt
- **Rikard Linderoth:** Diskussion kring hur vi opererar ektropion.
- **Anna Wiktorin:** Nekrotiserande fasciit med nytt PM
- Uppdaterade PM
- Nya operationstekniker, bl a mellanansiktslyft vid tumörrekonstruktion
- Suturer och nålar
- Diskussion av medhavda fall och annat av gemensamt intresse

VÅRMÖTE:

3 april 2017 kl 09.30

PLATS: S:t Eriks ögonsjukhus

LOKAL: Aulan

ANMÄLAN: Per mail till Carina Spolnik,

carina.spolnik@sll.se senast den **8 mars**.

På anmälan måste vi ha: Namn, klinik samt faktureringsadress.

KOSTNAD: 350 kr (fika, lunch och frukt).

Varmt välkomna!

*Eva Dafgård Kopp och Elin Bohman,
S:t Eriks ögonsjukhus*

*Karin Svedberg och Kalliopi Erripi,
Mölnåls ögonklinik*

Malin Malmsjö, Ögonkliniken, SUS

36th ESOPRS annual meeting

Organised by the European Society of Ophthalmic Plastic
and Reconstructive Surgery

Stockholm, Sweden
14 – 16 SEPTEMBER 2017

www.esoprs2017.se

KONGRESSFÖRTECKNING

Saknas event eller möte? Maila till web@swedeye.org.
An event missing? Please contact us.

VINTER & VÅR 2017

Retina World Congress (RWC)
23 - 26 februari 2017
Fort Lauderdale, FL, USA
www.retinaworldcongress.org

Ögonplastikklubbens vårmöte
3 april 2017
S:t Eriks Ögonsjukhus, Stockholm

MRKs (Medicinska Retinaklubbens)
vårmöte med tema "AMD"
Datum: 6 - 7 april 2017
Stockholm
www.medret.se

3rd ESASO
Anterior Segment Academy
21 - 22 april 2017
Barcelona, Spanien
www.esaso.org

ARVO 2017
7 - 11 maj 2017
Baltimore, Maryland, USA
www.arvo.org

NPOG och NSA 2017
18 - 20 maj 2017
Köpenhamn, Danmark
www.npog-nsa-2017.org

SOMMAR & HÖST 2017

EUPO 2017
9 - 10 juni 2017
Barcelona, Spanien
www.soe2017.org

SOE 2017
10 - 13 juni 2017
Barcelona, Spanien
www.soe2017.org

The 12th International Congress of
the International Society for Low
Vision Research and Rehabilitation
25 - 29 juni 2017
Haag, Nederländerna
www.islrr.org

17th ESASO Retina Academy 2017
29 juni - 1 juli 2017
Berlin, Tyskland
www.esaso.org

Sveriges ögonläkarförenings
årsmöte
23 - 25 augusti 2017
Umeå
www.ogonarsmote2017.se

EPOS - European Paediatric
Ophthalmological Society
31 augusti - 2 september 2017
Oxford, Storbritannien
www.epos-focus.org

6th Meeting of the Nordic Society
of Oculoplastic & Reconstructive
Surgery (NOSOPRS)
13 september 2017
Stockholm
www.nosoprs.se

36th Annual Meeting of the
European Society of Ophthalmic
Plastic and Reconstructive Surgery
(ESOPRS)
14 - 16 september 2017
Stockholm
www.esoprs2017.se

EVRS - European Vitreoretinal
Society
14-17 september 2017
Florens, Italien
www.evrs.eu

EVER 2017
27 - 30 september 2017
Nice, Frankrike
www.ever.be

Andra Nordiska Glaukommötet
29 - 30 september 2017
Roskilde, Danmark
www.glaukomsallskapet.se

MRKs höstmöte med tema
"Vita fläckar"
5 - 6 oktober 2017
www.medret.se

ISER/BrightFocus 2017
Glaucoma Meeting
5 - 8 oktober 2017
Atlanta, Georgia, USA
www.iser.org

The XXXV Congress of the European
Society of Cataract and Refractive
Surgeons (ESCRS)
7 - 11 oktober 2017
Lissabon, Portugal
www.es CRS.org

The 3rd European Congress on
Ophthalmic Imaging: from Theory
to Current Practice
13 oktober 2017
Paris, Frankrike
www.vuexplorer.fr

AAO 2017
11 - 14 november 2017
New Orleans, USA
www.aao.org

Svenska Glaukom- sällskapet

Svenska Glaukomsällskapetets årsmöte
hålls i år den **29-30 september**
i Roskilde, Danmark.

Mötet kommer att kombineras med den
Nordiska Glaukomkongressen.

För mer information och anmälan,
se vår hemsida:

www.glaukomsallskapet.se

 Ögonfonden
SYNFRÄMJANDE FORSKNING

Bra syn – hela livet

 90
KONTO SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

Stöd forskningen

www.ogonfonden.se

SWISH 123 900 7220

BG 890 - 7610

PG 90 07 22 - 0

ETT ÖGONBLICK

Information från Sveriges ögonläkarförening mailas ut tre gånger årligen till alla medlemmar.

MEDLEMSINFO

Adressförändring måste anmälas till:

Medlemsregistret
Sveriges Läkarförbund
Box 5610
114 86 Stockholm
medlem@slf.se

oavsett medlemskap i Läkarförbundet eller ej, då föreningen utnyttjar detta adressregister.

Pensionärer som önskar erhålla föreningens medlemsutskick, meddela läkarförbundet er mailadress på adress enligt ovan.

ANNONSERING & PRISER

Annonsering i Ett Ögonblick är välkommet.

För 2017 gäller följande priser:

Helsida	14.000:-
Halvsida	8.000:-
Kvartssida	4.500:-

Kostnad för udda format och radannonser kan diskuteras med skattmästaren. Annonsering för kurser och möten som arrangeras eller förmedlas av medlemmarna debiteras inte. / Madeleine Zetterberg, Skattmästare

DEADLINE MATERIAL TILL NÄSTA NUMMER

Material till nästa nummer av Ett Ögonblick måste vara tidningens redaktör Catharina Kuylenstierna tillhanda senast 23 maj 2017. Sänd materialet i form av Microsoft Word-fil via e-post till: catharina.kuylenstierna@sll.se

ANSVARIG UTGIVARE

Maria Kugelberg, ordförande
maria.kugelberg@sll.se

MEDHJÄLPARE

Ett stort tack från redaktionen till Peder Jahnberg för all hjälp med tidningen.

PÅ HEMSIDAN

Läs äldre Ett Ögonblick genom att logga in på medlemsidan <http://swedeye.org/logga-in>.

STYRELSEN 2016-2017

Maria Kugelberg, ordförande
maria.kugelberg@sll.se

Sten Kjellström, vice ordförande
sten.kjellstrom@med.lu.se

Eva Olofsson, vetenskaplig sekreterare
eva.olofsson@umu.se

Stefan Löfgren, facklig sekreterare
stefan.lofgren@ki.se

Madeleine Zetterberg, skattmästare
madeleine.zetterberg@gu.se

Charlotta All-Eriksson, utbildningsfrågor
charlotta.all-eriksson@sll.se

Beatrice Peebo, Utbildningsfrågor
(Tjänstledig 2015-2017)
beatrice.peebo@liu.se

Karl-Johan Hellgren, hemsidesansvarig och ledamot
(icke-universitetsklinik)
karl-johan.hellgren@med.lu.se

Sverker Hallin, ledamot privatläkare
sverker@hallin.se

Cu Dinh Nguyen, ST-representant
dinh.nguyen@skane.se

BLI MEDLEM I SVERIGES ÖGONLÄKARFÖRENING

Ansökan om medlemskap i Sveriges Ögonläkarförening skickas till:

Dr Stefan Löfgren
Facklig sekreterare SÖF
S:t Eriks ögonsjukhus
112 82 Stockholm

med skriftlig rekommendation från någon, som redan är medlem i föreningen. Ansökan kan även skannas och skickas med e-post till: stefan.lofgren@ki.se

Beslut om inval fattas vid styrelsemötena som årligen äger rum i mars/april samt november/december och vid årsmötet. Bekräftelse om medlemskap skickas efter varje styrelsemöte. Du kan ladda ner ansökan i [PDF-format här](#).

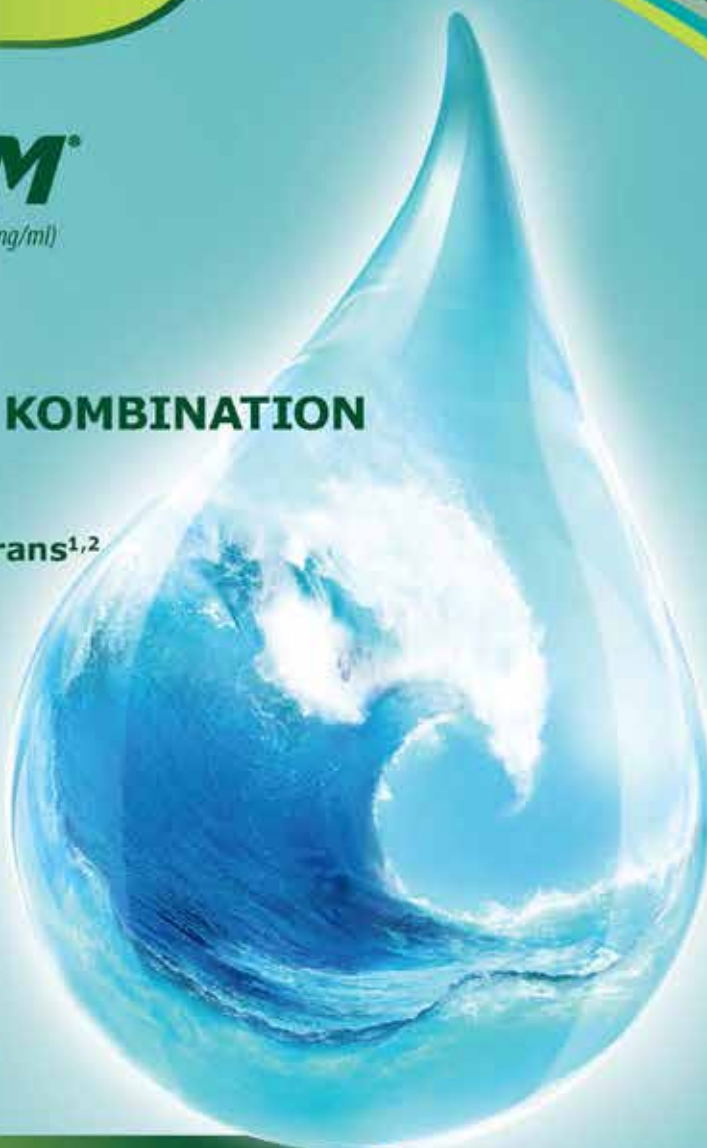
Välkommen med Din ansökan!

Vid Glaukom

TAPTIQOM
(tafluprost 15µg/ml + timolol 5mg/ml)

KONSERVERINGSFRI KOMBINATION I EN DROPPE

- God IOP reduktion och tolerans^{1,2}
- En gång per dag
- God behandlingsekonomi³

Ingår i läkemedelsförmånerna³

Referenser: 1) Holló G et al. Adv Ther 2014;31:932-944. 2) SPC Taptiqom. 3) www.tlv.se.

Taptiqom ögondroppar (tafluprost 15 µg/ml + timolol 5 mg/ml) S01ED51: Rx, F. Indikation: Sänkning av det intraokulära trycket hos vuxna patienter med öppenvinkelglaukom eller okulär hypertension som inte svarar tillräckligt på topikal monoterapi med betablockerare eller prostaglandinanaloger och som kräver en kombinationsbehandling och kan ha nytta av ögondroppar utan konserveringsmedel. Varningar och försiktighet: Risk för ögonfranstillväxt, mörkfärgning av ögonlockshuden och ökad inspigmentering. Ingen eller begränsad erfarenhet av astma eller vid andra former av glaukom än öppenvinkelglaukom. Timolol kan ge systemiska biverkningar, vilket innebär att Taptiqom bör administreras med försiktighet till vissa patientgrupper. Gravitet och amning: Taptiqom får inte användas av kvinnor i fertil ålder; såvida inte adekvata preventivmetoder används. Förpackningar: Endosbehållare om 30 respektive 90x0,3 ml. För pris och ytterligare information: se www.fass.se. Datum för översyn av SPC 141113.

SantenPharma AB · Solna Torg 3 · 171 45 Solna · Tel 08-444 75 60 · info.se@santen.com · www.santen.se

Santen

TAPTIQOM